

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 06 iunie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2019, declarat de avocatul Ion Cerga, în numele inculpatei

Leonti (Safonova) Ecaterina XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 05.07.2012 – 06.06.2018,
instanța de apel: 18.07.2019 – 13.11.2019,
instanța de recurs: 25.05.2020 – 21.07.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 06 iunie 2018, Leonti (Safonova) Ecaterina ***a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii*** prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal ***și liberată de răspundere penală*** în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă a fost ***admisă în principiu***, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Prin aceeași sentință și Jitaru P. a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, cu liberare de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului prescripției, însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

2. Instanța de fond a constatat că Leonti (Safonova) E. ***se învinuiește*** că în perioada ianuarie 2009 - iunie 2011, activând în calitate de contabil al SRL

„Global Business Consultanță”, cu sediul în XXXXXX, XXXXXX XX, împreună și în urma înțelegerii prealabile cu directorul aceleiași societăți comerciale, Jitaru P., urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altor persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul prestării serviciilor legate de înscrierea cetățenilor Republicii Moldova la unul din programele „Work in Canada”, „Work in SUA” și „Work in Polonia”, precum și de a organiza plecarea persoanelor la muncă peste hotarele țării, profitând de încrederea acordată de cetățeni, prin intermediul angajaților SRL „Global Business Consultanță”, a primit și încasat în contabilitatea SRL „Global Business Consultanță” de la Axenti Ana – 47.411 lei și 215 euro, care constituiau 3734,55 lei, iar în total 51.145 lei; Coroi Alexandru – 51.610 lei; Ranga Iulia – 20.260 lei și 180 dolari SUA, care constituiau 2153,9 lei, iar în total 22.413,9 lei; Vîscribov Denis - 1900 euro, care constituiau 30.723 lei; Șpac Mihail - 1900 euro, care constituiau 31.369 lei; Cozub Alexandru – 50.160,90 lei; Ungureanu Andrei – 43.992,45 lei; Bouroș Petru – 25.868,50 lei și 215 euro, care constituiau 3467,2 lei, iar în total 29.335,7 lei; Coreaci Mariana – 27.002,50 lei; Potîngă Cristina - 2000 euro, care constituiau 48.270 lei; Pavlova Olga – 60.162,90 lei; Talmaci Olga – 25.427,80 lei și 215 euro, care constituiau 33.27,08 lei, iar în total 28.754,88 lei; Sofroni Ecaterina – 19.940,45 lei; Hmaruc Sergiu – 44.452,5 lei și 215 euro, care constituiau 3460,92 lei, iar în total 47.913,42 lei; Polișciuc Serghei – 41.888 lei și 215 euro, care constituiau 3273,55 lei, iar în total 45.161,55 lei; Golban Dorel – 24.361,3 lei; Boldescu Andrei – 26.190 lei și 215 euro, care constituiau 3467,2 lei, iar în total 29.657,2 lei; Gîndea Liuba – 34.196 lei; Banari Dorin – 46.929,85 lei; Oprea Viorica – 25.233,65 lei; Beznos Tatiana – 14.970 lei; Bezer Tatiana – 45.173 lei; Corceac Leonid – 50.337,55 lei; Scorpan Mihaela – 50.893 lei; Daraban Igor – 50.893 lei; Pitușcan Eugeniu – 24.050 lei; Medvedev Evgheni – 28.054 lei; Gatman Ivan – 42.785,30 lei; Apostu Ivan – 42.751,30 lei; Cernavca Ion – 43.864 lei; Toderașcu Pavel - 1900 euro, care constituiau 30.640,35 lei; Galaburda Ruslan – 30.510 lei; Plop Vitalie – 22.350 lei; Zolotco Ghenadie – 28.800 lei; Agachi Diana – 28.800 lei; Matcaș (Popovici) Oxana – 30.400 lei; Popovici Andrian – 30.400 lei; Cojocari Dmitri – 24.271,65 lei; Sărăteanu Elena - 2279,75 lei; Bejenaru Sergiu – 50.810 lei; Gurău Aliona - 2279 lei; Curecheri Vitalie - 5600 lei; Chescu Victor – 41.511 lei; Bezer Natalia – 12.731,80 lei; Antoci Ruslan – 25.018,90 lei; Negară Dumitru – 25.251,45 lei; Negară Tudor – 25.251,45 lei; Baidan Ion – 17.071,40 lei; Usatîi Nicolai – 44.452,60 lei; Dreglea Iuliana – 44.171,35 lei; Suru Inga – 30.261,25 lei; Tonu Igor – 51.756,90 lei; Cazacu Vladimir – 51.340,25 lei; Gîlcă Valentina – 44.116 lei; Dodi Rodica – 20.301,60 lei; Chele Tudor – 30.309,10 lei; Donțu Cristina 20.831,15 lei; Mazuric Galina – 27.154,50 lei; Roșca Dorin – 62.145,95 lei; Rotaru Ruslan – 28.369,70 lei; Bortă Mihail – 28.323,05 lei; Anton Vera – 30.275,45 lei; Rîncău Andriana – 30.275,45 lei; Cernei Igor – 46.170 lei; Grecu Diana – 27.286 lei; Spataru Mihaela - 8211,60 lei; Cocu Alexei – 58.423,75 lei; Dima Elena – 27.402,90 lei; Costin Natalia – 48.490 lei; Enachi Vasile – 48.100,40 lei; Iordati Dumitru – 36.756,50 lei; Vetrilă Andrei – 28.993,46 lei; Bejenaru Alina – 28.993,46 lei; Cornescu Ruslan –

36.122,55 lei; Curoș Igor – 20.362 lei; Cornescu Vadim – 36.122,55 lei; Țurcanu Constantin – 24.271,65 lei; Bîzga Alexandru – 28.310,10 lei; Vicol Dumitru – 24.365,70 lei; Țurcanu Irina – 19.756,95 lei; Tanasă Dmitri – 42.489,40 lei; Timofeev Artiom – 32.000 lei; Moraru Marin – 27.059,30 lei; Glava Serghei – 50.314,75 lei; Palaniuc Ina - 1283,60 lei; Ignat Tatiana – 28.937,80 lei; Bulat Sergiu – 22.919,71 lei; Demian Constantin – 19.227,91 lei; Bulgar Victor – 19.227,91 lei; Croitoru Anatolie – 24.985 lei; Stratulat Serghei – 31.797 lei; Fliștoc Ion – 25.868 lei; Ghincul Vladislav – 34.496 lei; Banari-Grosu Doina – 46.929,85 lei; Tacă Igor – 46.690,50 lei și 215 euro, care constituiau 3713,05 lei, iar în total 50.403,55 lei; Iacob Dorin – 46.690,50 lei și 215 euro, care constituiau 3713,05 lei, iar în total 50.403,55 lei; Iacob Denis – 46.690,50 lei și 215 euro, care constituiau 3713,05 lei, iar în total 50.403,55 lei; Dudău Anastasia – 30.443,30 lei; Grecu Natalia – 26.860,75 lei; Pîntea Eugeniu – 26.860,75 lei; Berbec Alisa – 28.425,95 lei; Covrun Evgheni – 30.443,30 lei; Doina Maxim – 30.400 lei; Văcari Vadim – 30.636,27 lei; Ereanu Marina – 30.636,27 lei; Neverov Eugen – 48.000 lei; Budac Irina - 1210 euro, care constituiau 21.385,4 lei; Andruh Ivan – 28.167,90 lei; Rîbac Iurii – 25.095 lei; Rîbac Svetlana – 25.095 lei; Reu (Moșoglova) Marina – 34.148 lei; Reu Vadim – 34.148 lei; Uța Nicolai – 22.538 lei; Dstrovski Cristina – 29.088 lei; Meriacre Natalia – 20.607,20 lei; Buhnă Victor – 47.349,90 lei; Odineț Veaceslav – 25.911,20 lei; Zavațsaia Olesea – 45.072 lei; Filimonov Andrei – 22.898,60 lei; Constantinov Ivan – 18.667, 35 lei; Deleu Alexandru – 36.299 lei; Ciobanu Ion – 25.251,45 lei; Gori Ecaterina – 25.251,45 lei; Chele Tudor – 30.309,10 lei; Oprea Dorian – 50.055, 30 lei; Dogoter Ivan – 30.259,55 lei; Nichifor Pimin – 27.485,1 lei; Radu Elena – 27.485,10 lei; Botezatu Vitalie 44.148,7 lei; Cernei Igor – 46.170 lei; Țurcanu Constantin – 24.271, 65 lei; Bîzga Alexandru – 28.310,1 lei; Caldare Victor – 46.929,85 lei; Ghereg Anatolie – 28.155,85 lei; Luța Maxim - 3600 lei; Mocanu Veronica – 10.390,09 lei; Codua Tatiana – 19.676,85 lei; Chirilov Eugen – 24.652,10 lei; Corjan Vadim – 10.390,09 lei; Lozovanu Ion – 27.598,40 lei; Staver Alexandru – 19.544,65 lei; Mardari Victor – 56.547,25 lei; Vasiliță Ivan – 27.286,90 lei; Bagrin Serghei – 22.919,71 lei; Nuța Irina - 2334,75 lei; Puhnaia Anastasia – 17.097,40 lei; Bălănescu Maxim – 22.896,90 lei; Buciuoreanu Victor – 34.398,55 lei; Leon Ulian – 27.052,64 lei; Grinco Aliona – 40.849,80 lei; Mamaliga Ion – 28.444,65 lei; Andriuță Eugeniu – 28.444,65 lei; Sîrbu Igor – 28.444,65 lei; Ustica Dumitru – 37.498 lei; Tipa Cristina – 26.798,10 lei; Bunduchi Igor – 23.999 lei; Draguțan Nadejda – 40.849,80 lei; Muștuc Andrei - 3597,63 lei; Orlioglo Irina – 50.787,30 lei; Delinski Svetlana – 26.788,65 lei; Volentir Ion - 9553, 25 lei și Ciocan Alina – 30.898 lei, iar în total bani în sumă de 4.865.852, 819 lei.

Continuându-și acțiunile îndreptate la atingerea scopului inițial, contabilă SRL „Global Business Consultanță” Leonti (Safonova) E., împreună cu directorul aceleiași societăți comerciale Jitaru P., ilegal a însușit banii încasați de la cetățenii Republicii Moldova în sumă totală de 4.865.852,819 lei, apoi, urmărind scopul de a se asigura de absolvirea de răspundere penală și a reda acțiunilor sale un aspect reglementat de legislația civilă, neîntemeiat au transferat suma de 1.023.788,2 lei companiilor „Waivian Traiding” Ltd., „IBBM Management” Ltd., „English Bay

College” Ltd., „Immigrant Services Society, CSLI Inc.”, iar restul banilor în sumă totală de 3.842.064,68 lei i-a însușit direct.

Continuându-și acțiunile, la 13 mai 2011, Jitaru P. formal a încheiat cu cetățeanul român Tîrnoschi P. contractul de vânzare-cumpărare a părții sociale nr. 6867, care a fost autentificat de către notarul public Vizant Mariana, în rezultatul cărei acțiuni Jitaru P. formal i-a vândut lui Tîrnoschi P. SRL „Global Business Consultanță”, iar la data de 15 iunie 2011 contabilă SRL „Global Business Consultanță” Leonti E., chipurile, a transmis suma de 3.842.064,68 lei cetățeanului român Tîrnoschi P., întocmind în acest sens dispoziția de plată fără număr.

În aceste circumstanțe, contabilă SRL „Global Business Consultanță” Leonti (Safonova) E., împreună cu directorul acestei societăți comerciale Jitaru P., ilicit a dobândit suma de 4.865.852,819 lei, care constituiau banii încasați de la cetățenii Republicii Moldova pentru prestarea serviciilor legate de înscrierea la unul din programele „Work in Canada”, „Work in SUA” și „Work in Polonia”, precum și organizarea plecării lor la muncă peste hotarele țării.

Acțiunile inculpatei au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două persoane, cu folosirea situației de serviciu, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și în proporții deosebit de mari.

Instanța a reținut că inculpata a pledat nevinovată și a declarat că transferul documentelor și fondurilor de către Jitaru P. noului proprietar al companiei Tîrnoschi P., nu dovedesc vina ei, deoarece nu este posibil ca un contabil-șef să nu semneze documentul pe care există deja o semnătură a noului proprietar al companiei și nu avea niciun drept să refuze să semneze. Ori, potrivit documentelor notariale, firma a fost vândută împreună cu soldul monetar. În același timp, Tîrnoschi P. susține că bani de la Jitaru P. nu a primit, iar Jitaru P. declară că banii au fost primiți de Tîrnoschi P. Deci, organul de anchetă preliminară nu a acumulat dovezi despre persoana care a răpit și a însușit banii părților vătămate.

Totodată ***vinovăția inculpaților se confirmă*** prin probele administrate.

Astfel, instanța a stabilit că în perioada ianuarie 2009 - iunie 2011, Jitaru P., activând în calitate de director al SRL „Global Business Consultanță”, împreună și în urma înțelegerii prealabile cu contabilă aceleiași societăți comerciale Leonti E., ***urmărind scopul continuării activității societății create deși, cunoșteau că unii parteneri au încetat relațiile contractuale cu ei, fapt ce va duce la imposibilitatea realizării obligațiilor asumate***, iar ulterior, deși erau în procesul înstrăinării societății conduse, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările, acționând cu intenție directă prin înșelăciune și abuz de încredere ***prestau servicii*** legate de înscrierea cetățenilor Republicii Moldova la unul din programele „Work in Canada”, „Work in SUA” și „Work in Polonia”, precum și organizau plecarea persoanelor la muncă peste hotarele țării, profitând de încrederea acordată de cetățeni, prin intermediul angajaților SRL „Global Business Consultanță”, ***au primit și încasat sume bănești în contabilitatea*** SRL „Global Business Consultanță” de la Axenti Ana, Coroi Alexandru, Ranga Iulia, Vîscribov Denis, Șpac Mihail, Cozub Alexandru, Ungureanu Andrei, Bouroș Petru, Coreaci Mariana, Potîngă Cristina, Pavlova

Olga, Talmaci Olga, Sofroni Ecaterina, Hmaruc Sergiu, Polișciuc Serghei, Golban Dorel, Boldescu Andrei, Banari Dorin, Oprea Viorica, Beznos Tatiana, Bezer Tatiana, Corceac Leonid, Scorpan Mihaela, Daraban Igor, Pitușcan Eugeniu, Medvedev Evgheni, Gatman Ivan, Apostu Ivan, Cernavca Ion, Toderașcu Pavel, Galaburda Ruslan, Plop Vitalie, Zolotco Ghenadie, Agachi Diana, Matcaș (Popovici) Oxana, Popovici Andrian, Cojocari Dmitri, Sărăteanu Elena, Bejenaru Sergiu, Gurău Aliona, Curecheri Vitalie, Chescu Victor, Bezer Natalia, Antoci Ruslan, Negară Dumitru, Negară Tudor, Baidan Ion, Usatîi Nicolai, Dreglea Iuliana, Suru Inga, Tonu Igor, Cazacu Vladimir, Gîlcă Valentina, Dodi Rodica, Chele Tudor, Donțu Cristina, Mazuric Galina, Roșca Dorin, Rotaru Ruslan, Bortă Mihail, Anton Vera, Rîncău Andriana, Cernei Igor, Grecu Diana, Spătaru Mihaela, Cocu Alexei, Dima Elena, Costin Natalia, Enachi Vasile, Iordati Dumitru, Vetrilă Andrei, Bejereanu Alina, Cornescu Ruslan, Curoș Igor, Cornescu Vadim, Țurcanu Constantin, Bîzga Alexandru, Vicol Dumitru, Țurcanu Irina, Tanasă Dmitri, Timofeev Artiom, Moraru Marin, Glava Serghei, Palaniuc Ina, Ignat Tatiana, Bulat Sergiu, Demian Constantin, Bulgar Victor, Croitoru Anatolie, Stratulat Serghei, Fliștoc Ion, Ghincul Vladislav, Banari-Grosu Doina, Teacă Igor, Iacob Dorin, Iacob Denis, Dudău Anastasia, Gecu Natalia, Pîntea Eugeniu, Berbec Alisa, Covrun Evgheni, Doina Maxim, Vacari Vadim, Țurcanu Marina, Neverov Eugen, Budac Irina, Andruh Ivan, Rîbac Iurii, Rîbac Svetlana, Reu (Moșoglova) Marina, Reu Vadim, Uța Nicolai, Ostrovschi Cristina, Meriacre Natalia, Buhnă Victor, Odineț Veaceslav, Zavașcaia Olesea, Filimonov Andrei, Constantinov Ivan, Deleu Alexandru, Ciobanu Ion, Gori Ecaterina, Chele Tudor, Oprea Dorian, Dogoter Ivan, Nichifor Pimin, Radu Elena, Botezatu Vitalie, Cernei Igor, Țurcanu Constantin, Bîzga Alexandru, Căldare Victor, Ghereg Anatolie, Luța Maxim, Mocanu Veronica, Codua Tatiana, Chirilov Eugen, Corjan Vadim, Lozovanu Ion, Staver Alexandru, Mardari Victor, Vasilică Ivan, Bagrin Serghei, Nuța Irina, Puhnaia Anastasia, Bălănescu Maxim, Buciuoreanu Victor, Leon Ulian, Grinco Aliona, Mămăliga Ion, Andriuță Eugeniu, Sîrbu Igor, Ustica Dumitru, Tipa Cristina, Bunduchi Igor, Draguțan Nadejda, Muștuc Andrei, Orioglo Irina, Delinschi Svetlana, Volentir Ion și Ciocan Alina, *prin ce le-au cauzat daune considerabile în proporții deosebit de mari*.

Ori, inculpata a acționat prin înșelăciune verbală manifestată prin asigurarea în executarea obligațiilor contractuale.

În circumstanțele date, se atestă că acțiunile inculpaților constituie modalitățile faptice de înșelăciune și abuz de încredere față de părțile vătămate, cu cauzarea de daune acestora, însă *nu este probat faptul trecerii în proprietatea lor a bunurilor ce aparțin părților vătămate*, iar faptele inculpaților întrunesc latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 196 Cod penal, ca cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului, prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

Totodată, pentru fapta prevăzută la art. 196 alin. (4) Cod penal, imputată inculpatei, la 06.06.2018 a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a persoanei, condiții în care procesul penal urmează a fi încetat.

Potrivit art. 275 alin. (4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție.

Conform prevederilor normelor citate și ale art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, procesul penal în privința inculpatei învinuită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal urmează a fi încetat, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Astfel, a fost constatat că inculpații au cauzat daune în proporții deosebit de mari părților vătămate, însă nu a fost stabilit că aceștia au dobândit în proprietate bunurile părților vătămate.

Ori, din actul de revizie economico-financiară tematică din 16.12.2011 rezultă cert că, potrivit dispoziției de plată nr. 145 din 05.06.2011 a fost eliberată lui Țîrnoschi P. suma de 3.842.064,68 lei din contabilitatea SRL „Global Business Consultanță”, sumă ce constituie datoria societății față de persoanele fizice care au achitat sume bănești în avans pentru înscriere la programe.

Mai mult, conform sentinței Judecătorei Buiucani din 02.07.2015, Țîrnoschi P. la 15.06.2011, prin dispoziția de încasare nr. 145, a primit de la contabilul-șef al societății banii care se păstrau în safeul din incinta firmei, în sumă de 3.842.604,68 lei, pe care urma să-i restituie în termen de 1 lună.

Deci, fiind constatat că *beneficiar al bunurilor care aparțineau părților vătămate a devenit o altă persoană decât inculpații, acțiunea civilă urmează a fi admisă în principiu* și soluționată în ordine civilă, acest fapt fiind garantat de lege părților vătămate, la caz, fiind necesară cercetarea unor circumstanțe care depășesc limita învinuirii înaintate inculpaților în cadrul urmăririi penale.

3. Avocatul Ion Cerga a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Apelantul a invocat că sentința instanței de fond este una formală, partea descriptivă fiind contradictorie, iar concluzia despre coparticiparea inculpatei la săvârșirea infracțiunii nu conține argumente și probe directe ce atrag răspunderea penală, fiind exclusiv fondată pe concluzii logice, instanța de fond manifestându-se ca un organ de urmărire penală. Totodată, instanța de fond incorect a condamnat inculpata pe art. 194 Cod penal, iar acuzarea, prin rechizitoriu, ilegal a pus-o sub învinuire în baza art. 190 Cod penal, deoarece inculpata nu dispune de calitatea de subiect al infracțiunii specificate.

Instanța de fond, contrar prevederilor legale, a folosit, în afara cercetării judecătorești, declarațiile martorilor audiați în cadrul asistenței juridice internaționale, fiind încălcat accesul apărării la dreptul de a pune întrebări. La fel, acuzarea, în cadrul cercetării judecătorești, nu a solicitat darea citirii declarațiilor lui Leonti G., Țîrnoschi P., apărarea fiind lipsită de acces la proba evaluată de instanța de judecată.

Deci, nu a fost stabilită vreo circumstanță sau probă adusă la cunoștință instanței prin comisiile rogatorii care ar demonstra rolul inculpatei în comiterea infracțiunii, și anume, prin ce acțiuni a influențat aceasta încetarea raporturilor juridice cu partenerii întreprinderii, cum influența ea asupra deciziei părților vătămate de a încheia contractual cu SRL „Global Business Consultanță”, în ce măsură a participat și ce aport a avut în procedura transmiterii mijloacelor bănești

de la fondator la fondator ale SRL „Global Business Consultanță”, nefiind elucidat rolul ei în săvârșirea infracțiunii. Totodată, instanța de fond a stabilit că suma de 3,842.064,68 lei a fost transmisă de la fondatorul unic Jitaru P. la fondatorul unic Tîrnoschi P., în perioada când inculpata activa în calitate de contabil, iar ultimul a transmis banii fondatorului unic Leonte G., în perioada când inculpata deja nu mai activa în cadrul SRL „Global Business Consultanță” și nu a putut influența evenimentele, nefiind fondator sau reprezentant al organului executiv.

La fel, inculpata nu cunoștea despre încetarea rapoartelor juridice cu partenerii or, instanța de fond nu a stabilit circumstanța ce ar putea fi apreciată ca o probă concludentă în acest sens, iar aceasta nu dispunea de calitatea unui factor de decizie al SRL „Global Business Consultanță”.

Părțile vătămate nu au declarat că inculpata reprezenta SRL „Global Business Consultanță” la semnarea contractelor și le convingea să semneze actele juridice, iar aceasta nu a promis nici unei părți vătămate executarea obligațiilor contractuale. Prin urmare, nu este clară poziția instanței de fond și a acuzării în demonstrarea vinovăției inculpatei, decât prin faptul că ea deținea funcția de contabil. Or, deținerea funcției de contabil prin cumul, care nu dispune de dreptul a semna documente contabile și nu ducea răspunderea de integritatea mijloacelor bănești, poate atrage după sine răspunderea penală, iar în limitele rechizitoriului, prevederile art. 13 al Legii nr. 113-XVI din 27.04.07 privind contabilitatea și art. 76 al Legii nr. 135-XVI din 14.06.07, art. 21 alin. (3¹), art. 48 Cod penal, inculpata nu poate fi subiectul infracțiunii prevăzute de art. 190 sau art. 196 Cod penal. Acțiunile incriminate inculpatei nu țin de obligațiile de serviciu ale acesteia. Conform Ordinul nr. 20 din 02.02.2009, în cazul absenței casieritei Andreeva S., inculpata era persoana responsabilă pentru evidența registrului mașinii de casă și control și nu pentru integritatea mijloacelor bănești. Mai mult, după 02.02.2009, la întreprindere a fost angajată a doua casierită, iar inculpata nu dispunea de dreptul de a semna documente bancare și nu era responsabilă pentru mijloacele bănești din casieria SRL „Global Business Consultanță”.

În corespundere cu art. 21 alin. (3¹) Cod penal, o persoană fizică se consideră împuternicită cu funcții de conducere dacă are cel puțin una din următoarele funcții: de reprezentare a persoanei juridice; de luare a deciziilor în numele persoanei juridice; de exercitare a controlului în cadrul persoanei juridice, deci, inculpata nu este subiectul infracțiunii prevăzute de art. 190 sau 196 Cod penal, iar instanța de fond nu a descris prin care acțiuni ar pute fi considerată subiectul infracțiunii imputate.

Conform art. 13 alin. (1) lit. a) al Legii contabilității, răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revine conducerii (organului executiv) - în entitatea cu răspundere limitată. Astfel, responsabilitatea pentru mijloacele bănești în sumă de 3.842.064,68 lei o poartă administratorul și fondatorul unic Tîrnoschi P., care, potrivit sentinței contestate, actului de revizie economic-financiară tematică din 16.12.2011, raportului de expertiză nr. 890 din 06.02.2012, sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău nr. 1-206/15 din 02.07.2015, ordonanța organului de urmărire penală în cauza penală nr. 2014030069 din 11.04.2017, emisă de Procuratura Chișinău of. Buiucani a primit mijloacele bănești ale societății în gestiune.

Potrivit art. 76 alin. (1) al Legii nr. 135-XVI din 14.06.07 privind societățile cu răspundere limitată, administratorul societății poartă răspundere materială deplină pentru prejudiciile cauzate de el societății, inclusiv prin plăți ilegale făcute asociaților.

Conform art. 72 alin. (4) al Legii nr. 135-XVI din 14.06.07 privind societățile cu răspundere limitată, administratorul asigură ținerea contabilității societății, precum și a registrelor societății prevăzute de lege și de actul de constituire și informează asociații cu privire la starea de lucruri și la gestiunea societății, deci, nu se confirmă vinovăția inculpatei că ducea răspundere pentru evidența contabilă și contabilizarea mijloacelor bănești primite de societate.

În corespundere cu art. 13 alin. (3) al Legii contabilității, factorii de decizie (organului executiv) ai societății numesc în funcție un contabil, ce demonstrează imposibilitatea inculpatei de a refuza executarea ordinului conducerii SRL „Global Business Consultanță”.

Potrivit art. 36 alin. (1) lit. f), art. 39 al Legii contabilității, inculpata nu poate duce răspundere pentru deciziile ce aparțin exclusiv factorilor de decizie și care prin sentința din 02.07.2015, ordonanța organului de urmărire penală în cauza penală nr. 2014030069 din 11.04.2017, actul de revizie economic-financiară tematică din 16.12.2011 și raportul de expertiză nr. 890 din 06.02.2012 nu au fost considerate ca ilegale.

Astfel, contabilului-șef i se interzice să primească spre executare documente privind faptele economice ce contravin actelor legislative și normative, informând despre aceasta în scris conducătorul entității. Asemenea documente se primesc spre executare numai cu indicațiile suplimentare în scris ale conducătorului entității căruia, ulterior, îi revine răspunderea pentru aceasta. Instanța nu a stabilit elemente sau circumstanțe care ar putea constata ilegalitatea dispoziției factorilor de decizie de a transmite mijloacele bănești în sumă de 3.842.064,68 lei și de a semna ordinul de încasare din 15.06.2011. Administratorul și fondatorul unic Jitaru P., potrivit sentinței judecătorei din 02.07.2015, ordonanței organului de urmărire penală în cauza penală nr. 2014030069 din 11.04.2017, actului de revizie economic-financiară tematică din 16.12.2011 și raportului de expertiză nr. 890 din 06.02.2012 nu a încălcat legislația financiară când a dat ordin de a transmite mijloacele bănești și a semna ordinul de încasare din 15.06.2011.

Instanța de fond, constatând participarea inculpatei la comiterea infracțiunii prin contabilizarea mijloacelor bănești și întocmirea documentelor necesare în vederea înstrăinării societății, nu a stabilit care documente le-a pregătit aceasta, cum a participat ea la a doua înstrăinare a societății, fiind deja concediată și cum, prin contabilizarea mijloacelor bănești, au fost prejudiciate părțile vătămate. Ori, inculpata a contabilizat mijloacele bănești parvenite în urma încheierii contractelor cu părțile vătămate în conformitate cu legislația națională fără abateri, fapt confirmat prin actul de revizie economico-financiară tematică din 16.12.2011 și raportul de expertiză nr. 890 din 06.02.2012.

Totodată, prin sentința adoptată, instanța de fond a constatat că mijloacele bănești în sumă de 3.842.064,68 lei le-a primit în gestiune fondatorul unic Tîrnoschi P. și nu a stabilit circumstanțe sau probe care ar demonstra că inculpata a

acționat în interesul acestui fondator sau a conlucrat cu această persoană în sensul comiterii infracțiunii.

Potrivit art. 42 alin. (6) Cod penal, participanții trebuie să întrunească semnele subiectului infracțiunii, iar conform art. 21 alin. (3¹) Cod penal, inculpata nu întrunește semnele subiectului infracțiunii prevăzute de art. 190 și art. 194 Cod penal.

În conformitate cu art. 51 alin. (2) Cod penal, răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, deci, inculpata nu poate duce răspunderea penală pentru persoana care, potrivit sentinței și actului de revizie financiar-economică tematică din 16.12.2011, a preluat mijloacele bănești și nu le-a restituit în termene legale.

Potrivit art. 40 alin. (1) Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită de o persoană în vederea executării unui ordin sau dispoziții a superiorului, care sunt obligatorii pentru aceasta, dacă ordinul sau dispoziția nu sunt vădit ilegale și dacă persoana care le-a executat nu a știut că ordinul sau dispoziția sunt ilegale. Astfel, a fost stabilit că inculpata, în calitate de contabil-șef prin cumul, a executat ordinul administratorului și fondatorului unic Jitaru P. și a semnat ordinul de încasare din 15.06.2011, prin care a fost transmisă suma de 3.842.064,68 lei de la Jitaru P. fondatorului unic care a procurat societatea, lipsind semne privind caracterul ilegal la semnarea ordinului de încasare privind transmiterea mijloacelor bănești. Nu au fost stabilite nici circumstanțe care ar demonstra participarea activă a inculpatei în transmiterea mijloacelor bănești și înstrăinarea cotei sociale a SRL „Global Business Consultanță”, iar prin rechizitoriul acesteia nu i-a fost încredințată participația - cooperarea cu intenție a două sau mai multor persoane la săvârșirea infracțiunii.

Astfel, instanța de fond nu și-a motivat hotărârea, nu a dat o apreciere juridică tuturor circumstanțelor, iar neexpunerea asupra unei cerințe echivalează cu faptul că nu au fost auzite părțile.

Ori, în cadrul cercetării judecătorești, învinuirea adusă nu a fost confirmată prin probele acuzării, fiind respinsă prin probele apărării.

Inculpata deținea la întreprindere funcția de contabil-șef, prin cumul, fără drept de a semna documentele bancare, activând la întreprinderea SRL „Global Business Consultanță”, prin cumul, din 04.03.2008. Potrivit instrucțiunii, semnată de administratorul SRL „Global Business Consultanță”, în atribuțiile de serviciu nu se enumerau împuternicirile și responsabilitatea pentru primirea și eliberarea mijloacelor bănești din casa întreprinderii, doar supravegherea corectitudinii evidenței contabile, inclusiv corectitudinea evidenței operațiunilor de casierie, perfectarea documentelor contabile primare și întocmirea raporturilor financiare, evidența datelor personale. Potrivit Legii nr. 113-XVI din 27.04.2007 privind contabilitatea, nu duce răspunderea pentru eliberarea și primirea mijloacelor bănești din/în casieria întreprinderii, fiind un angajat cu împuterniciri limitate, iar responsabilitatea pentru mijloacele bănești îi revine conducerii agentului economic. Însă, instanța de fond nu a supus evaluării acest argument, prin ce a fost viciată soluția expusă în sentința contestată.

Totodată, prin declarațiile părților vătămate, ale martori și ale inculpatului Jitaru P. a fost stabilit că inculpata, personal, nu încasa sumele de bani încredințate

ca fiind sustrate, iar responsabilitatea pentru primirea și eliberarea mijloacelor bănești din casa întreprinderii o purta casierul.

Nu au fost prezentate nici probe întru confirmarea învinuirii privind înțelegerea prealabilă de transmitere la 15.06.2011 a sumei de 3.842.064,68 lei cetățeanului român Tîrnoschi P.; înțelegerea prealabilă cu privire la transferarea bancară a sumei de 1.023.788,2 lei companiilor Waivian Traiding Ltd., IBBM Management Ltd., English Bay College Ltd., Immigrant Services Society, CSLI Inc. Totodată, acuizarea nu a probat existența unui interes din partea inculpatei sau că acțiunile acesteia favorizau comiterea infracțiunii de către o persoană terță, iar instanța nu a constatat aceste fapte, precum și nu a supus evaluării acest argument, fapt ce a viciat soluția expusă prin sentința contestată.

Mai mult, acuizarea nu a demonstrat legătura inculpatei cu factorii de decizie ai întreprinderilor Waivian Traiding Ltd., IBBM Management Ltd., English Bay College Ltd., Immigrant Services Society, CSLI Inc. sau prin ce acțiuni inculpata s-a manifestat în interesul persoanelor terțe sau în interesul lui Jitaru P., nefiind confirmat nici timpul și împrejurările în care aceasta a intrat în posesia bunurilor presupus sustrate.

Potrivit dispoziției de plată nr. 145, suma de 3.842.064,68 lei a fost transmisă noului administrator/fondator unic Tîrnoschi P. Inculpata nu a transmis personal mijloace bănești și, doar la ordinul administratorului și fondatorului unic, a semnat dispoziția de plată din 15.06.2011, iar mijloacele bănești din casa întreprinderii au fost eliberate de către casiera agentului economic. Transmiterea mijloacelor bănești din casieria întreprinderii s-a efectuat potrivit prevederilor Legii nr. 113-XVI din 27.04.2007 privind contabilitatea și Hotărârii Guvernului nr. 764 din 25.11.1992 privind aprobarea normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a RM, împrejurări ce nu au fost supuse evaluării de către instanța de fond.

Prin ordinul de concediere din 26.06.2011, inculpata a fost concediată de la întreprinderea SRL „Global Business Consultanță”, astfel că nu era angajată în momentul transmiterii mijloacelor bănești deja unui alt fondator unic, Leonte G., și nu a admis încălcări financiare la contabilizarea mijloacelor bănești, iar instanța de fond nu a supus evaluării acest argument, fapt ce a viciat soluția expusă prin sentința contestată.

Potrivit dispoziției de plată fără număr, la 08.07.2011 administratorul Tîrnoschi P. a transmis suma de 3.842.064,68 lei lui Leonte G., unui alt proprietar al întreprinderii SRL „Global Business Consultanță”, iar acuizarea nu a combătut această circumstanță confirmată prin probe, nefiind supus evaluării acest argument.

În context cu dispoziția de plată fără număr din 08.07.2011 vin și concluziile efectuate prin raportul de expertiză contabilă nr. 890 din 06.02.2012 și actul de revizie economico-financiară tematică la SRL „Global Business Consultanță”, întocmit de CCCEC RM din 16.12.2011.

Astfel, potrivit comisiei de inventariere, la 15.06.2011 în casa întreprinderii se afla suma de 2.107.967,99 lei.

La 29.06.2011, în casa întreprinderii nu se aflau mijloace bănești, iar inventarierea au fost petrecute fără abateri de la Ordinul MF RM nr. 27 din 28.04.2004.

Potrivit legislației naționale, actului de revizie economico-financiară tematică din 16.12.2011, raportului de expertiză nr. 890 din 06.02.2012, sentinței din 02.07.2015, ordonanței organului de urmărire penală în cauza penală nr. 2014030069 din 11.04.2017, responsabilitatea financiară pentru încălcarea normelor legale a fost stabilită administratorului Tîrnoschi P.

La 31.12.2011, potrivit datelor contabile ale SRL „Global Business Consultanță”, după administratorul Tîrnoschi P. se numără o datorie în sumă de 3.696.518,34 lei, timp în care inculpata era deja concediată din cadrul SRL „Global Business Consultanță”. Totodată, expertul constată că, potrivit art. 13 al Legii nr. 113-XVI din 27.04.2007 privind contabilitatea, art. 72, 76 ale Legii nr. 135-XVI din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată, responsabilitatea materială deplină pentru prejudiciile material cauzate, inclusiv plățile ilegale făcute asociaților, o poartă administratorul. La 08.07.2011, în calitate de administrator, Tîrnoschi P. a transmis mijloace bănești în sumă de 3.842.064,68 lei asociatului Leonte G.

Astfel, în cazul în care, din 26.05.2011, Tîrnoschi P. era unicul asociat și administrator al companiei, casierul întreprinderii SRL „Global Business Consultanță” a fost obligat să elibereze mijloacele bănești la 15.06.2011, perioadă în care inculpata nu mai activa la întreprindere, împrejurări care nu au fost evaluate de instanța de fond.

Totodată, transmiterea mijloacelor bănești se confirmă și prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02.07.2015, potrivit căreia, la 19.08.2011 suma de 3.835.268,68 lei a fost păstrată la administratorul și unicul asociat al SRL „Global Business Consultanță” - Tîrnoschi P., fiind demonstrată transmiterea la 15.06.2011 a sumei de 3.842.064,68 lei lui Tîrnoschi P. din casieria întreprinderii.

A fost stabilit că suma de 3.842.064,68 lei constituie venit al întreprinderii SRL „Global Business Consultanță”, iar la 15.07.2011 suma de 3.842.064,68 lei a fost luată de către administratorul și unicul asociat Tîrnoschi P., care până în prezent nu a fost restituită întreprinderii.

Ori, contabilitatea SRL „Global Business Consultanță” se duce în mod corespunzător și fără abateri de la legislația fiscală.

La fel, puterea unui lucru judecat are și ordonanța organului de urmărire penală în cauza penală nr. 2014030069 din 11.04.2017, prin care s-au confirmat circumstanțele constatate prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02.07.2015, că suma de 3.842.064,68 lei, la 15.06.2011 a fost transferată la păstrare administratorului și unicului asociat al SRL „Global Business Consultanță” - Tîrnoschi P.

În același timp, nu a fost demonstrat că în acțiunile inculpatei sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (5) Cod penal, aceasta acționând în corespundere cu prevederile Legii nr. 113-XVI din 27.04.2007 privind contabilitatea, Legii nr. 135-XVI din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată și la ordinul factorilor de decizie ai SRL „Global Business Consultanță” și perfectând ordinul de plată bancar pentru efectuarea transferului bancar în adresa nerezidenților Waivian Trading Ltd., IBBM Management Ltd., English Bay College Ltd., Immigrant Services Society, CSLI Inc. Ori, toată răspunderea pentru motivul și cauza transferului sumei de 1.023.788,20 lei o poartă conducerea

agentului economic, iar inculpata nu a semnat ordinele de încasare sau alte documente bancare, deoarece nu dispunea de dreptul de a semna documente bancare, fiind contabil la SRL „Global Business Consultanță”, împrejurări care nu au fost apreciate de instanța de fond.

Astfel, pentru înaintarea unei învinuiri adecvate, acuzarea urma să stabilească beneficiarii efectivi ai companiilor Waivian Trading Ltd., IBBM Management Ltd., English Bay College Ltd., Immigrant Services Society, CSLI Inc. și, ulterior, stabilirea legăturii între beneficiarii efectivi și inculpată.

Însă, instanța de fond nu a demonstrat intenția inculpatei în vederea dobândirii ilicite a bunurilor SRL „Global Business Consultanță” sau acționării în interesul unei persoane terțe; stabilirea legăturii între acțiunile inculpatei și ale lui Jitaru P. sau unei alte persoane cu funcție de decizie în vederea dobândirii ilicite a bunurilor SRL „Global Business Consultanță”; stabilirea circumstanțelor ce ar demonstra că acțiunile inculpatei au fost îndreptate în interesul lui Jitaru P. sau a unei persoane terțe.

În rechizitoriul înaintat inculpatei nu sunt descrise acțiunile acesteia în sensul participării în dobândirea ilicită a bunurilor ale SRL „Global Business Consultanță” legate de transferarea mijloacelor bănești pe conturile bancare ale Waivian Trading Ltd., IBBM Management Ltd., English Bay College Ltd., Immigrant Services Society, CSLI Inc și presupusei extrageri a sumei de 3.842.064,68 lei din casa întreprinderii. Ori, învinuirea este una neclară și duce la împiedicarea apărării pe motivul lipsei unei descrieri clare prevăzută de art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală. Prin urmare, nici instanța nu dispune de posibilitatea de a pronunța o sentință de condamnare pe acest capăt de învinuire, lipsind descrierea orei, datei, locului și acțiunilor concrete ale inculpatei îndreptate spre dobândirea ilicită a bunurilor SRL „Global Business Consultanță”, unica acțiune efectuată de aceasta, în calitate de șef-contabil, fiind semnarea ordinului de plată bancar la ordinul administratorului și unicului asociat Jitaru P.

Instanța de fond nu a demonstrat momentul când inculpata sau o altă persoană, în interesul căreia a acționat aceasta, au intrat în posesia bunurilor SRL „Global Business Consultanță”, iar instanța de fond nu a evaluat acest argument.

Ori, prin înșelăciune sau abuzul de încredere, care în realitate se pot suprapune, făptuitorul induce victima în eroare, îi creează o falsă reprezentare a realității, indiferent de mijloacele utilizate, pentru a realiza transmiterea voită, sub incidența sa ori a altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase. Acuzarea nu a indicat care sunt acțiunile inculpatei ce pot fi considerate ca înșelăciune sau abuz de încredere față de părțile vătămate, iar ultimele nu au indicat la inculpată ca la persoana care i-a înșelat sau a manifestat un abuz de încredere față de ei la transmiterea mijloacelor bănești, iar aceste circumstanțe nu au fost apreciate de instanța de fond.

Mai mult, instanța de fond nu a demonstrat cum s-au manifestat acțiunile inculpatei - verbal, în scris, prin computer sau sub forma unor acțiuni.

Deci, învinuirea înaintată inculpatei nu este în corespundere cu prevederile art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, conținând doar date generale și presupuneri, care în virtutea prevederilor art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală nu pot forma soluția de condamnare.

Pe lângă aceasta, fiind stabilită de instanța de fond doar predarea mijloacelor bănești de către părțile vătămate întreprinderii, transferul bănesc în sumă de 1.023.788,20 lei către alți agenți economici, transmiterea sumei de 3.842.064,68 lei de la un asociat unic la altul, nu a fost constatat că inculpata a săvârșit presupusa infracțiune, că fapta inculpatei întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 sau 196 Cod penal, iar prin sentința Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 02.07.2015, ordonanța organului de urmărire penală în cauza penală nr. 2014030069 din 11.04.2017 nu s-a constatat existența faptei infracționale și s-a stabilit persoana responsabilă pentru mijloacele bănești în sumă de 3.842.064,68 lei primite în gestiune și nerestituite.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2019, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond ***a stabilit corect situația de fapt, recalificând acțiunile inculpatei în baza art. 196 alin. (4) Cod penal***, ca cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire, săvârșită de două persoane.

Deci, prin prisma limitelor învinuirii, a fost stabilit că inculpații le-au cauzat părților vătămate daune în mărime totală de 4.865.852,819 lei.

Ori, intenția inculpatei în comiterea faptelor incriminate s-a confirmat prin convingerea părților vătămate referitor la ***încheierea contractelor de consultanță, precum și ținerea contabilității companiei și admiterea transmiterii banilor care aparțineau părților vătămate noului administrator Tîrnoschi P., fără a explica obligația acestuia în privința restituirii sumelor către persoanele fizice***, deși, după înstrăinare, încă timp de câteva luni Jitaru P. și inculpata au activat în calitate de jurist și contabil, având posibilitatea reală de a-i comunica despre obligațiunile sale, prin ce au admis cauzarea daunelor în proporții deosebit de mari la 156 persoane fizice, care s-au încredințat în compania condusă de aceștia.

5. Avocatul Ion Cerga a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie achitată.

Recurentul a invocat că hotărârile adoptate sunt pronunțate cu folosirea argumentelor formale, partea descriptivă a actelor judecătorești fiind contradictorie, iar concluzia despre coparticiparea inculpatei la săvârșirea infracțiune nu este bazată pe probe, concludente și directe ce permit atragerea la răspunderea penală potrivit art. 196 alin. (4) Cod penal, soluțiile fiind fondate exclusiv pe concluzii logice, urmărind scopul de a îndreptăți urmărirea penală.

Ori, instanțele de fond și de apel s-au limitat la enumerarea probelor prezentate de acuzare, fără a da o apreciere acțiunilor concrete ale inculpatei prin prisma prevederilor art. 196 Cod penal.

Astfel, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat.

Instanțele de fond și de apel nu s-au expus asupra probelor invocate de apărare, care dezvinovătesc inculpata.

La fel, instanțele de fond și de apel nu au stabilit încălcări ale legislației ce se referă la evidența contabilă admise de către inculpată.

De facto, instanțele de fond, în lipsa unei evaluări a probelor invocate de apărare, negarea constatărilor făcute prin actele de revizie, actele de control financiar, actele judecătorești prin care a fost constatat unde se află mijloacele bănești, au admis o eroare gravă de fapt.

Totodată, instanța de apel, prin decizia adoptată a constatat unde sunt banii și cine este vinovat de nerestituirea mijloacelor bănești în casieria întreprinderii și părților vătămate, fiind inexplicabilă dispoziția instanței privind vinovăția inculpatei.

Instanța de apel a descris cum a derulat înșelăciunea și abuzul de încredere, indicând la alți participanți, dar fără a descrie acțiunile inculpatei.

În același timp, instanța de apel nu a descris probele prin care s-a confirmat manifestarea acțiunilor ilegale ale inculpatei - interesul material, scopul de cupiditate, convingerea victimelor, admiterea înstrăinării cotei sociale, ea nefiind în măsură să se împotrivescă fondatorului la acest capitol, precum și în ce bază un contabil urma sau era obligat să-i explice unui nou fondator consecințele nerestituirii banilor, având în vedere că la expirarea termenului de restituire inculpata era concediată deja.

Mai mult, în vederea susținerii condamnării și manipulării cu probele, instanța de apel a admis și înscrierea unor date denaturate, indicând că inculpata a activat în calitate de jurist, prin ce se confirmă dorința instanței de a se manifesta ca organ de urmărire penală.

Pe lângă aceasta, în decizia emisă, instanța de apel a constatat unde sunt banii și cine este vinovat de nerestituirea mijloacelor bănești în casieria întreprinderii și, respectiv, părților vătămate.

Prin urmare, din conținutul rechizitoriului și hotărârilor adoptate, rezultă că inculpata a fost condamnată pentru că, în virtutea funcției ocupate, poartă răspunderea pentru înstrăinarea cotei sociale și neinformarea noului asociat despre consecințele nerestituirii sumelor primite din casieria întreprinderii. Însă, din aceste acțiuni și inacțiuni nu rezultă înșelăciunea sau abuzul de încredere al victimelor. Ori, inculpata nu face parte din organul executiv și poate fi atrasă doar pentru faptul că nu a denunțat acțiunile ilegale ale factorilor de decizie ai întreprinderii.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală – instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Conform art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii. Conform art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua **săvârșirii infracțiunii** a expirat termenul de prescripție. Potrivit art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, în cazul expirării termenului de prescripție se adoptă o sentință de condamnare, cu liberarea de pedeapsă. Conform art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței.

În corespundere cu jurisprudența națională, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 23.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) a indicat inițial în descriptiv că inculpata **se învinuiește** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. **190 alin. (5)** Cod penal, ea nu a recunoscut vina, apoi s-a contrazis statuând că totuși: **„vinovăția inculpaților se confirmă prin probele**

administrate”, iar în dispozitiv, divergent, a recunoscut-o vinovată în **săvârșirea infracțiunii** prevăzute de art. **196 alin. (4)** Cod penal;

b) nu a descris clar și complet noua faptă criminală, considerată ca fiind dovedită, săvârșită de inculpată și prevăzută de art. 196 alin. (4) Cod penal, neconcretizând, deci, nici stabilind, mecanismul de cauzare a pagubei și cuantumul ei.

Mai mult, încadrând acțiunile inculpatei în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, statuat neclar și divergent că: **„inculpații, prin înșelăciune și abuz de încredere prestau servicii..., au primit și încasat sume bănești în contabilitatea SRL...nu este probat faptul trecerii în proprietatea inculpaților a bunurilor ce aparțin părților vătămate..., Tîrnoschi P. la 15.06.2011, prin dispoziția de încasare nr. 145, a primit de la contabilul-șef al societății banii care se păstrau în safeul din incinta firmei, fiind constatat că beneficiar al bunurilor care aparțineau părților vătămate a devenit o altă persoană decât inculpații”**, însă asemenea acțiuni constituie elemente ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, incriminate prin rechizitoriu inculpatei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de două persoane, cu folosirea situației de serviciu, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și în proporții deosebit de mari;

c) constatând că inculpata: **„urmărind scopul continuării activității societății create deși, cunoșteau că unii parteneri au încetat relațiile contractuale cu ei, fapt ce va duce la imposibilitatea realizării obligațiilor asumate, iar ulterior, deși erau în procesul înstrăinării societății conduse, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările, acționând cu intenție directă prin înșelăciune și abuz de încredere prestau servicii legate de înscrierea cetățenilor Republicii Moldova la unul din programele „Work in Canada”, „Work in SUA” și „Work in Polonia”, precum și organizau plecarea persoanelor la muncă peste hotarele țării, profitând de încrederea acordată de cetățeni, prin intermediul angajaților SRL „Global Business Consultanță”, au primit și încasat sume bănești în contabilitatea SRL „Global Business Consultanță” de la...”**, a depășit limitele învinuirii formulate inculpatei, ori, asemenea împrejurări de fapt și drept nu se regăsesc în rechizitoriu;

d) schimbând încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei în baza art. 196 alin. (4) Cod penal, doar în deliberare, nu i-a comunicat noua învinuire și nu i-a oferit posibilitatea de a se apăra în sensul dat, nefiindu-i respectat, astfel, dreptul la un proces echitabil.

Ori, instanța de apel nu a pus în discuția părților noua învinuire și nu a informat inculpata în mod detaliat cu privire la natura și cauza acuzației aduse împotriva sa, precum și dreptul de a dispune de timpul și facilitățile necesare pregătirii apărării sale, încalcând, astfel, și prescripțiile art. 6 §1, §3 lit. a) și b) CEDO - dreptului la un proces echitabil (*Hotărârea CtEDO din 12.04.2011, Adrian Constantin vs. România*);

e) nu a respectat procedura de aplicare a prevederilor art. 60 Cod penal, privind prescripția tragerii la răspundere penală și a omis prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală, că în cazul expirării termenului de prescripție se adoptă o sentință de condamnare, cu liberarea de pedeapsă.

Mai mult, în dispozitiv, inițial a recunoscut inculpata **vinovată** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal, dar apoi, contrazicându-se, a **liberat-o de răspundere penală** în genere. Totodată, a **admis în principiu** acțiunea civilă, dar această soluție este proprie unei sentințe de condamnare.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea acesteia contrazicând dispozitivul sentinței adoptate.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descripțivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3., 5. din prezenta decizie, și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei

contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursul ordinar declarat de avocatul Ion Cerga, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2019, în privința inculpatei Leonti (Safonova) Ecaterina XX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 14 august 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Victor Burduh